

Kas kõik tudengid mahuvad Tartusse õppima?

Urmas Siigur – Eesti Arst

30. juunil 1632. aastal kinnitas Rootsi kuningas Gustav II Adolf oma allkirjaga Nürnbergi all sõjalaagris olles Academia Dorpatensise asutamise üriku. Läbi mitme sajandi on ülikool rajanud endale teed ja taganud koha maailma väärikamate teadusülikoolide seas. Ometi on läbi aegade aeg-ajalt kerkinud küsimus, kas Tartu – see „väike puust linn“ – on ülikooli jaoks parim või siis ainus paik.

2. aprillil 1910. aastal toimunud ülikooli nõukogu istungil pöördus arutelu ülikooli uute hoonete rajamisest hoopis küsimuseks ülikooli üleviimisest mõnda teise, palju suuremasse kekusesse. Ettepanek siiski läbi ei läinud ja uushooned – sealhulgas kaks modernset haiglat Maarjamõisa väljal – otsustati rajada, põlistades nii ülikooli ja arstiõppe jäämist Tartusse.

Käesolevast ajakirjanumbrist leiame nooremarstide esindaja Priit Välja arvamuse „Riik soovib rohkem arste, kuid kas kõik tudengid mahuvad Tartusse õppima?“. Lugu on kantud murest arstiõppe jätkusuutlikkuse pärast ja kandev mõte on selles, et arsti põhiõpe või siis vähemalt selle kliiniline osa võiks olla jagatud Tartu ja Tallinna haiglate vahel. Argumendid selle toetamiseks on järgmised: Tartus ei pruugi jätkuda ei patsiente ega õppejõude, Tallinnast ja Harjumaaalt pärit tudengitel oleks oluliselt odavam kasvõi teatud osa studiumist läbida Tallinnas ja nii tudengid kui ka residendid toetavad laienemist Tallinna ning esitada on juba edulugusid.

Esimese argumendiga võib suuresti nõustuda. Tartumaa ja Harjumaa elanike arvu võrdlemine annab küll kallutatud pildi, kuna ligi pooled kliinikumi patsientidest on pärit väljastpoolt kodumaakonda, Tartumaad. Samas peaks ülikoolihaigla piirkond tänapäeva arusaamade järgi olema vähemalt miljon elanikku ja siin on kasvuruumi. Õpetada soovivaid arste võib ju Tallinnas olla, aga kas praegu on olemas ka seda toetav haiglapoolne infrastruktuur, organisatsiooniline tugi ja rahastus? Ei pruugi olla, kui haigla juhtide sõnutsi tekivad EMOde ummistused ja kiirabi autode ootejärjekorrad

Tallinna haiglate uste taga tingituna ruumide ja inimeste puudusest.

Teine argument – mugav kodulähedane kõrgharidus – ei ole just tõsiseltvõetav. Tudengi kodukohast lähtuvalt võiks kogu kõrghariduse Tallinna koondada. Eesti on nii väike, et ükski koht pole rahvusülikoolist liiga kaugel.

Eduloona esitatud Põlva Haiglas peetavad paar kliinilise farmakoloogia 4. kursuse seminari ei ole võrreldav tahtmisega kliinilist õpet kogu oma mitmekesisuses Tallinna viia. Samuti on residentide ja tudengite arvamuse uuring üsna nõrga kaaluga suurte otsuste langetamisel. Põhiõppe baasi laiendamine Tallinna haiglatesse nõuab aga kaalutletud poliitilist otsust, organisatsioonilist ja töökorralduslikku lahendust ning on seotud märkimisväärsete investeeringutega nii taristusse kui personali.

Kõik uus on unustatud vana. Eesti Arsti 2018. aasta veebruarinumbris ilmus kolme regionaalhaigla juhtide ja ülikooli meditsiini valdkonna esindajate ühine artikkel „Aastaks 2025 Eestile üks põhja- ja lõunalinnakuga ülikoolihaigla“ (1). Ettepanek oli luua üks, tervet riiki teenindav ülikoolihaigla kolme regionaalhaigla ühinemise teel ühtsesse konsortsiumisse, ülikoolihaiglaks, millel oleks kaks linnakut: Tartus ja Tallinnas. Artiklis toodi näiteid konsolideerunud ülikoolihaiglatest, esitati tegevuse visioon, konsolideerumise lisaväärtused ja tegevuskava. Autorid olid veendunud, et ühtne ülikoolihaigla oleks Eestile ainus jätkusuutlik tulevikulahend, mis tagaks konkurentsivõimelise arengu tervishoius, kliinilises õppes ja teadustöös. Ettepanekut arutati esinduslikul koosolekul sotsiaalministeeriumis ning sinna see lõpuks paraku jäi.

Ekh oleks aeg arutelu taas tõsiselt tõstatada? Ootame huviga eri osapoolte arvamusi ja kommentaare!

1. Starkopf J, Talving P, Siigur U, Peedu A, Luts K, Asser T. Aastaks 2025 Eestile üks põhja- ja lõunalinnakuga ülikoolihaigla. Eesti Arst 2018;97:179–80. <https://ojs.utlib.ee/index.php/EA/article/view/14113/9155>.

Urmas Siigur